

TECHNICKÝ ROZVOJ A ZLEPŠOVATELSTVÍ

356.33(05):659

K SOUČASNÝM OTÁZKÁM TECHNICKÉ PROPAGANDY VE VOJENSKÉ ZDRAVOTNICKÉ SLUŽBĚ

Major PhMr. Alois KOVÁŘ, MNO — zdravotnická správa

I.

Vojenské zdravotnické listy otevírají novou rubriku, která nese v záhlaví název „Technický rozvoj a zlepšovatelství“. Chtěli bychom nové rubrice předeslat několik slov.

Vojenské zdravotnické listy přinášejí už něko-

lik let články z problematiky technického rozvoje a zlepšovatelství. Tyto články našly už v našem časopise své místo, je jen zapotřebí dát jim organizovanější formu i sled. Stalo se přijatou zásadou všeho vojenského i civilního odborného tisku, že dnes nelze ani v jediném časopise opomíjet otázky techniky a technické propagandy.

Nepoměrně větší složitost nové zdravotnické techniky, náročnost na její obsluhu, její vysoká efektivnost při nasazení vyžadují nový stupeň technické přípravy pracovníků vojenské zdravotnické služby. Je třeba přiznat, že ve srovnání s druhy vojsk máme v provádění technické propagandy velké mezery. To je nadále neudržitelné. Soudobé materiální a technické vybavení zdravotnické služby kromě problematiky medicíny a taktiky zdravotnické služby v poli klade vysoké požadavky na zvládnutí širokého komplexu nejrůznějších vědních a technických oborů, například různých strojírenských oborů, slaboproudé i silnoproudé elektrotechniky, elektroniky, nukleární fyziky, farmakologie, chemie, vzduchotechniky, chladírenské techniky a podobně. Perspektivní tendence technického rozvoje tyto požadavky ještě zdůrazňují.

II.

Vznikají tedy otázky obsahového zaměření a metod provádění technické propagandy v našem odborném vojenském tisku. Pokusíme se odpovědět na tyto otázky: o čem psát, v kterých časopisech, kdo a jak.

Těžištěm by měla být ta technika a materiál, kterými je v současné době vojenská zdravotnická služba vybavena nebo kterými bude vybavena v nejbližší době. Pochopitelně bude třeba propagovat i tu techniku, která se rýsuje v perspektivní budoucnosti. Proto bude naše rubrika všeobecně informovat i o směrech technického rozvoje.

Technická propaganda je rovněž vysoce politickým úkolem. Vždyť problémy technického rozvoje tvoří jednu z klíčových otázek třetího pětiletého plánu rozvoje národního hospodářství. Strana a vláda kladou úkol zvyšování odborné kvalifikace na přední místo.

Obsahovým vodítkem rubriky by měla být témata vyplývající z komplexních úkolů technického rozvoje, tj.

1. výzkum a vývoj speciální vojenské zdravotnické techniky a materiálu;
2. maximální aplikace a přebírání výsledků výzkumu a vývoje civilní zdravotnické techniky a materiálu;
3. zvládnutí nové složité techniky předurčenými pracovníky;
4. technické a opravářské zabezpečení širokého spektra předmětů vojenské zdravotnické techniky a materiálu.

Kromě toho bychom si měli položit otázku, co by mělo být technickým minimem vojenského lékaře příslušné odbornosti, lékárníka, veterináře, zdravotníka, zdravotnického instruktora, sběrače raněných a ošetřovatelského personálu. Odpověď na tuto otázku sama dá další náměty k obsahovému i metodickému zaměření naší technické propagandy.

Rubrika by měla uvádět takticko-technická data domácí i zahraniční civilní i vojenské zdravotnické techniky a materiálu. Měla by se zabývat technickým zabezpečením přesunů a rozvinování polních zdravotnických etap, přípravou techniky k provozu, jejím provozem a technickým i opravářským zabezpečením.

Měly by v ní být zveřejňovány zlepšovací návrhy vhodné k rozšíření.

Rubrika by měla poskytovat informace o novinkách v obalovém materiálu a o způsobech dopravy a ukládání zdravotnické techniky a materiálu. Měla by odrážet i změny, ke kterým dochází na zavedených a používaných předmětech.

Patří do ní i překlady ze zahraničních časopisů, ke kterým nemají často mnozí pracovníci vojenské zdravotnické služby přístup. Z téhož důvodu do ní patří odkazy na jiné časopisy a materiály, v nichž byly různé články, výsledky prací a zprávy otištěny (výsledky patentního a literárního průzkumu).

Je přirozené, že nebude vše publikováno jen ve Vojenských zdravotnických listech. Budeme vycházet ze zásady, že časopis má mluvit k tomu okruhu čtenářů, který se kolem něho sdružuje. Proto ve Vojenských zdravotnických listech bude třeba uveřejňovat podle výše uvedených vodítek články určené především pro vojenské lékaře, lékárníky a veterináře.

Při hledání autorů často slyšíme od některých soudruhů, že mají tolik práce, že na technickou propagandu jim nezbývá čas. Věříme, že tyto soudruzi si vezmou příklad z aktivity mnohých jiných, kteří jsou činní ve Společnosti pro šíření politických a vědeckých znalostí. Domníváme se, že autory článků naší rubriky by měli být především pracovníci, kteří mají s provozem zdravotnické techniky největší zkušenosti. Zde spoléháme nejen na pracovníky VLVDÚ. Dále by měli přispívat ti, kteří sledují domácí i zahraniční tisk, různé dokumentační zpravodaje a jiné prameny literárního průzkumu. Významný podíl v rubrice by měli mít vynálezci a autoři zlepšovacích návrhů. Autory budeme hledat i v civilním sektoru.

Nyní k otázce, jak technickou propagandu v našem tisku provádět.

Stati a články by neměly být zvláště rozsáhlé a příliš náročné na všeobecné technické znalosti čtenářů příslušného časopisu.

Populárnost výkladu by neměla znamenat nízkou úroveň.

Každý technický problém by se měl řešit v komplexu s otázkami taktickými a týlovými. Články mohou mít i diskusní charakter. Fotografie nebo kresby ožíví text a pomohou i v technické propagandě u útvarů a ústavů.

Při zveřejňování bude nutno dbát zásad utajení a nezveřejňovat všechno. V zájmu komplexnosti technické propagandy bude proto třeba určitý okruh pracovníků vojenské zdravotnické služby seznamovat s problémy technického rozvoje formou přednášek, aby o nich byli informováni s předstihem.

III.

Práli bychom si, aby náměty v článku uvedené sloužily jako podklad pro připomínky, kterých použijeme pro zpracování tematického plánu rubriky, jenž by měl vycházet z dlouhodobých cílů technické propagandy ve vojenské zdravotnické službě. Tyto dlouhodobé cíle je možno stanovit už také proto, že dlouhodobé plány technického rozvoje ve vojenské zdravotnické službě jsou zpracovány.

POPIS VYUŽITÍ TERÉNNÍHO AUTOMOBILU GAZ 69a K IMPROVIZOVANÉMU ODSUNU RANĚNÝCH

Plukovník PhMr. Vladimír KRČMÁŘ, VLVDÚ

A. Všeobecné údaje

Terénní automobil GAZ 69a je vozem velitelským, typovaným pro 5 osob. Je opatřen dvěma příčnými polštářovanými sedadly vpředu pro dva, vzadu pro 3 sedící. Není tedy zdravotnickým vozidlem, ale pro improvizovaný odsun raněných, a to i na nosítkách, dá se s nepatrnou úpravou velmi dobře použít.

Úpravu lze provést v několika minutách a s nejednodušším materiálem. Odsun raněných je šetrný, a to i za mrazů, vzhledem k velmi účinnému topení, které spolu s níže uvedenými opatřeními zajistí dostatek pohodlí.

Automobilu může být použito jak v míru, tak za války, zvláště na stupni roty, praporu, pluku-svazku.

B. Odsun raněných a nemocných

1. Bez úpravy automobilu je možno odsunovat raněné a nemocné sedící, tak jako normální cestující. Rovněž bez úpravy je možno odsunovat jednoho ležícího bez nosítek v případě, že nosítka nejsou k dispozici, ani je nelze rychle a spolehlivě improvizovat. Tehdy klademe raněného, položeného na odsunový pytel nebo pokrývku, na zadní sedadlo napříč automobilu a podle potřeby ho připoutáme, nejlépe zdravotnickým popruhem ovinutým kolem hýždí a kolem nosné konstrukce střechy na zádi vozu. Střecha při tomto způsobu odsunu upravována samozřejmě nijak nebude.

Uvedeným způsobem je možno odsunovat raněné pouze v omezeném rozsahu co do druhu poranění.

Způsob a postup naložení:

- a) Raněného položíme na pokrývky nebo odsunový pytel složený podél, tak aby zapínací olivy byly stranou,
- b) pytel uchopí dva muži proti sobě po stranách hlavové části, jeden v nohách,
- c) zvednou pytel a podají hlavovou částí řidiči, který je uvnitř vozu v prostoru před zadním sedadlem,
- d) řidič uchopí pytel v hlavové části, ustupuje a současně klade pytel s raněným na zadní sedadlo,
- e) muži, kteří zvedli pytel po stranách, postupně přehmatají až do části nožní a jeden z nich pak dokončí naložení uvnitř vozu spolu s řidičem,
- f) podle potřeby připoutají raněného popruhem ke střešní konstrukci na zádi vozu tak, aby zmír-

nili jeho otřesy, popřípadě zabránili jeho pádu ze sedadla při prudkém zabrzdění.

Uvedeným způsobem je možno odsunovat bez úpravy vozu čtyři raněné sedící nebo jednoho sedícího a jednoho ležícího (bez nosítek).

2. S úpravou automobilu

Tento způsob je důležitý proto, že je možno s nepatrnou úpravou poměrně pohodlně odsunovat raněné ležící na nosítkách. Raněného opatříme k převozu podle potřeby a klimatických podmínek. Zavineme ho do odsunového pytle nebo pokrývek a ovineme ještě stanovým dílcem na ochranu před deštěm nebo prachem.

Způsob a postup naložení:

- a) řidič odepne zadní díl střechy a přehodí ji nahoru, zadní opěradlo není nutno sklápět,
- b) nosítka s raněným položíme na zem hlavovou částí k zádi vozu,
- c) tři muži zvednou nosítka tak, že dva je uchopí v hlavové části za žerdě po stranách (proti sobě) a třetí za konce žerdí v nožní části,
- d) nosítka s raněným zvednou a sunou hlavou napřed do vozu tak, že muži, kteří drží nosítka po stranách, přehmatají k nožní části,
- e) uvnitř vozu jim pomáhá řidič a u dvířek pomáhá nosič, který zvedal nosítka za nožní konec,
- f) nosítka se položí tak, aby nožkami lehce spočívala na opěradle předního sedadla, zevní žerdě se připoutá k hornímu rámu střechy. K připoutání žerdě nosítek je nejlépe použít zdravotnického popruhu, není-li k dispozici, lze použít provazu, drátu apod.

Žerdě připoutáme nejlépe tak, že ovineme dvě otáčky před svislou trubkou — nosníkem střechy a jednu za ní. Tím rozložíme váhu stejnoměrně a střešní konstrukce nebude deformována. Stejným způsobem naložíme i druhá nosítka,

g) po naložení a upevnění nosítek spustíme zadní díl automobilové plachty a připevníme alespoň na střední oka plachty. Tím je raněný dobře chráněn před chladem, deštěm a prachem,

h) vykládání raněných se děje opačným postupem.

Nosítka naložená tímto způsobem poněkud přečnívají do prostoru řidiče i spolujezdce, ale nijak vážně mu nebrání při řízení vozidla po krátkou dobu tohoto improvizovaného odsunu.

Tímto způsobem je možno odsunovat

- a) dva raněné na nosítkách a doprovod na předním sedadle,
- b) jednoho raněného na nosítkách, dva sedící vzadu vedle nosítek a doprovod na předním sedadle.

VOJENSKÉ ZDRAVOTNICKÉ LISTY: Vycházejí šestkrát ročně. Vydává Vojenská zdravotnická správa ve Vydavatelství časopisů MNO, Praha 2, Nové Město, Vladislavova 26. Vedoucí redaktor: MUDr. František Pelikán. Předseda redakční rady: MUDr. Josef Praveček. Zástupce předsedy: MUDr. Miroslav Hemala. Členové redakční rady: doc. MUDr. A. Beneš, MUDr. Miloš Divišovský, PhMr. Hugo Fojtík, pplk. MUDr. Zdeněk Funk, MUDr. Miroslav Haňka, doc. MUDr. Vilo Jurkovič, MUDr. Miloš Pavlíček, MUDr. František Pleskot, MVDr. Jiří Suk, doc. MUDr. Josef Škvařil. Administrace: Naše vojsko, distribuce, n. p., Praha 2, Nové Město, Vladislavova 26. Tiskne Naše vojsko, tiskárna, n. p., provozovna 3. Adresa redakce: Ústřední vojenská nemocnice, Praha-Střešovice. — B - 14010